

toratelohim.org

נספח 8א: חוקי אלוהים התלויים במקדש

עמוד זה הוא חלק מסדרה הבוחנת את חוקי אלוהים שניתן היה לקיים רק כאשר בית המקדש עמד בירושלים.

- נספח 8א: חוקי אלוהים התלויים במקדש (עמוד זה).
- נספח 8ב: הקורבנות — מדוע אי אפשר לקיימם כיום
- נספח 8ג: מועדי המקרא — מדוע אי אפשר לקיים אף אחד מהם כיום
- נספח 8ד: דיני הטהרה — מדוע אי אפשר לקיימם ללא המקדש
- נספח 8ה: המעשרות והביכורים — מדוע אי אפשר לקיימם כיום
- נספח 8ו: סעודת האדון — הסעודה האחרונה של ישוע הייתה סעודת פסח
- נספח 8ז: דיני הנזיר והנדרים — מדוע אי אפשר לקיימם כיום
- נספח 8ח: ציות חלקי וסמלי הקשור למקדש
- נספח 8ט: הצלב והמקדש

מבוא

מלכתחילה קבע אלוהים שחלקים מסוימים מתורתו יקוימו רק במקום מסוים אחד: המקדש שבו בחר לשכן את שמו (דברים י"ב:5-6, י"ב:11). מצוות רבות שניתנו לישראל — קורבנות, מנחות, טקסי טהרה, נדרים וחובות הכהונה של בני לוי — היו תלויות במזבח פיזי, בכוהנים מצאצאי אהרן ובמערכת טהרה שהתקיימה רק כל עוד המקדש עמד על תלו. אף נביא, ואפילו לא ישוע, לא לימד מעולם שאפשר להעביר את המצוות האלה למקום אחר, להתאים אותן לנסיבות חדשות, להחליפן במנהגים סמליים או לקיים אותן באופן חלקי. ציות אמיתי היה תמיד פשוט: או שאנחנו עושים בדיוק את מה שאלוהים ציווה, או שאיננו מצייתים: "**לֹא תֹסִפוּ עַל־הַדָּבָר אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם וְלֹא תִגְרְעוּ מִמֶּנּוּ**, לִשְׁמֹר אֶת־מִצְוֹת יְהוָה אֱלֹהֵיכֶם אֲשֶׁר אָנֹכִי מְצַוֶּה אֶתְכֶם" (דברים ד':2. ראו גם דברים י"ג:1 [12:32]; יהושע א':7).

השינוי בנסיבות

לאחר חורבן בית המקדש בירושלים בשנת 70 לספירה, המצב השתנה. לא מפני שהתורה השתנתה — תורת אלוהים נותרת מושלמת ונצחית — אלא מפני שהמרכיבים שאלוהים דרש לקיום המצוות המסוימות האלה אינם קיימים עוד. ללא מקדש, ללא מזבח, ללא כוהנים שהוקדשו וללא אפר הפרה האדומה, נעשה בלתי אפשרי, פשוטו כמשמעו, לחזור ולקיים את מה שדורותיהם של משה, יהושע, דוד, חזקיהו, עזרא והשליחים קיימו בנאמנות. הבעיה אינה חוסר רצון; הבעיה היא שהדבר בלתי אפשרי. אלוהים עצמו סגר את הדלת הזאת (איכה ב':7-6), ולאף אדם אין סמכות להמציא דלת אחרת.

ציור של פרנצ'סקו אייץ המתאר את חורבן בית המקדש השני בשנת 70 לספירה.

הטעות שבציות מומצא או סמלי

למרות זאת, תנועות משיחיות רבות וקבוצות המנסות לשחזר מרכיבים מאורח החיים של בני ישראל יצרו צורות מצומצמות, סמליות או מומצאות מחדש של החוקים האלה. הן מקיימות חגיגות שהתורה מעולם לא ציוותה עליהן. הן ממציאות "חזרות על המועדים" ו"סעודות נבואיות" כתחליף למה שבעבר דרש קורבנות, כהונה ומזבח קדוש. הן מכנות את יצירותיהן "ציות", כשבפועל אלה רק המצאות אנושיות העטופות בלשון מקראית. הכוונה עשויה להיראות כנה, אך האמת נותרת בעינה: אין דבר כזה ציות חלקי כאשר אלוהים הגדיר כל פרט במה שדרש.

הכותל המערבי הוא שריד של קיר התמך שסבב את הר הבית, שנחרב בידי הרומאים בשנת 70 לספירה.

האם אלוהים מקבל את ניסיונותינו לעשות את מה שאסר?

אחד הרעיונות המזיקים ביותר הנפוצים כיום הוא האמונה שאלוהים מרוצה כשאנחנו "מנסים כמיטב יכולתנו" לקיים את המצוות שהיו תלויות במקדש, כאילו חורבן המקדש התרחש בניגוד לרצונו ואנחנו, באמצעות מעשים סמליים, יכולים איכשהו לנחם אותו. זוהי אי הבנה חמורה. אלוהים אינו זקוק לאלתורים שלנו. הוא אינו זקוק לתחליפים הסמליים שלנו. ואין זה מכבד אותו כשאנחנו מתעלמים מהוראותיו המדויקות כדי ליצור גרסאות משלנו לציות. אם אלוהים ציווה שחוקים מסוימים יקוימו רק במקום שבחר, עם הכוהנים שמינה, על המזבח שקידש (דברים י"ב:13-14), אז הניסיון לקיים אותם במקום אחר — או בצורה אחרת — אינו מסירות. זהו חוסר ציות. המקדש לא הוסר במקרה; הוא הוסר בגזרת אלוהים. לנהוג כאילו אנחנו יכולים ליצור מחדש את מה שהוא עצמו השעה — זו אינה נאמנות, אלא יומרה: "הַחֵפֶץ לַיהוָה בְּעֹלוֹת וּזְבָחִים כִּשְׁמֹעַ בְּקוֹל יְהוָה? הִנֵּה שְׁמֹעַ מִזֶּבַח טוֹב" (שמואל א' ט"ו:22).

מטרת הסדרה הזאת

מטרת הסדרה הזאת היא להבהיר את האמת הזאת. איננו דוחים שום מצווה. איננו מפחיתים מחשיבותו של המקדש. איננו בוחרים לאילו חוקים לציית ומאילו להתעלם. מטרתנו היא להראות בדיוק מה ציוותה התורה, כיצד קיימו את המצוות האלה בעבר ומדוע אי אפשר לקיימן כיום. נישאר נאמנים לכתבי הקודש בלי תוספות, התאמות או יצירתיות אנושית (דברים ד':2; י"ג:1 [12:32]; יהושע א':7). כל קורא יבין שחוסר האפשרות כיום אינו מרד, אלא פשוט היעדר המבנה שאלוהים עצמו דרש.

נתחיל, אם כן, ביסוד: מה התורה ציוותה בפועל — ומדוע הציות הזה היה אפשרי רק כל עוד המקדש היה קיים.